

Správa o činnosti Štátneho archívu v Banskej Bystrici – pobočky Banská Štiavnica v roku 2012

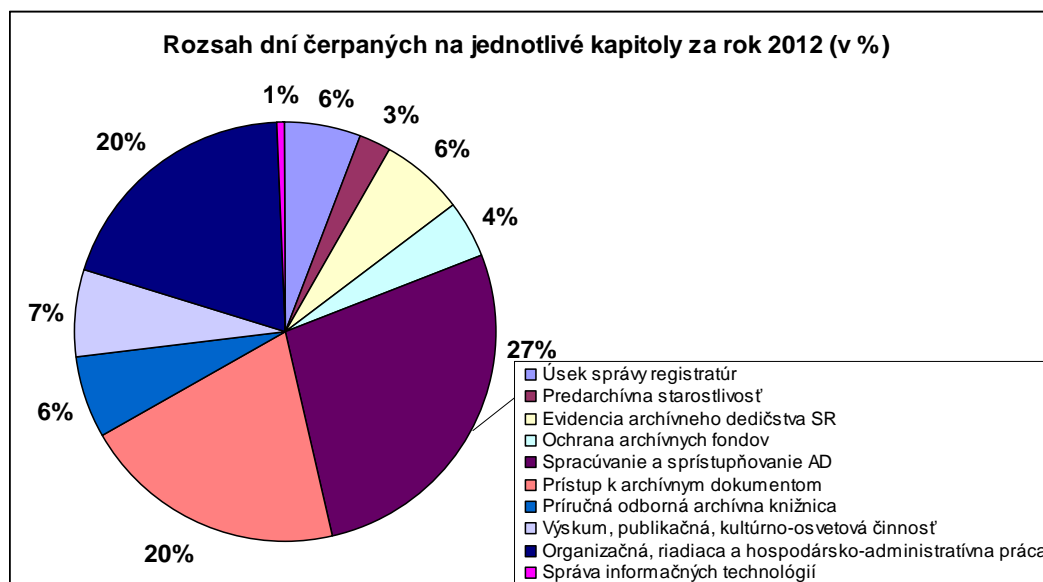
V roku 2012 pobočka Štátneho archívu v Banskej Štiavnici plnila úlohy, ktoré jej stanovil plán práce v rozsahu činnosti od predarchívnej starostlivosti a ďalšie odborné činnosti až po riadiacu a organizačnú prácu. Plán práce na rok 2012 určoval plnenie úloh v požadovanej kvalite a termínoch v podmienkach obsadenosti 3 odbornými pracovníkmi pobočky. Stanovené úlohy pre rok 2012 pobočka Štátneho archívu splnila, v niekoľkých ukazovateľoch ich prekročila. Boli prijaté opatrenia vzhľadom na možnosti rozpočtu, aby sa výdavkové položky najmä na prevádzku znížili, čo sa v priebehu roku podarilo, pritom základná prevádzka pobočky bola plnohodnotne zabezpečená. Počas roku 2012 sa ukázala nevyhnutnosť niektoré úlohy plánu práce, vrátane odborných činností modifikovať. Jedným z dôvodov oproti predchádzajúcemu roku sa stal nárast počtu bádateľov a s ním spojený zvýšený počet čerpania pracovných dní (predkladanie archívnych dokumentov k štúdiu, konzultácie a pod.).

A. Personálny stav a odborné činnosti pracovníkov archívu

V pobočke Štátneho archívu v roku 2012 pracovali 3 zamestnanci zaradení do stálej štátnej služby, z toho dvaja s VŠ vzdelaním II. stupňa a jeden so stredoškolským s absolvovaním nadstavbového štúdia archívniectva.

Pracovníci pobočky Štátneho archívu v Banskej Štiavnici v roku 2012 plnili odborné činnosti v rámci nasledovných kapitol a v nich čerpali pracovné dni v rozsahu:

Úsek správy registratúr	38 dní
Predarchívna starostlivosť	17 dní
Evidencia archívneho dedičstva SR	42 dní
Ochrana archívnych fondov	29 dní
Spracúvanie a sprístupňovanie AD	181 dní
Prístup k archívnym dokumentom	135 dní
Príručná odborná archívna knižnica	42 dní
Výskum, publikačná, kultúrno-osvetová činnosť	44 dní
Organizačná, riadiaca a hospodársko-administratívna práca	130 dní
Správa informačných technológií	4 dni

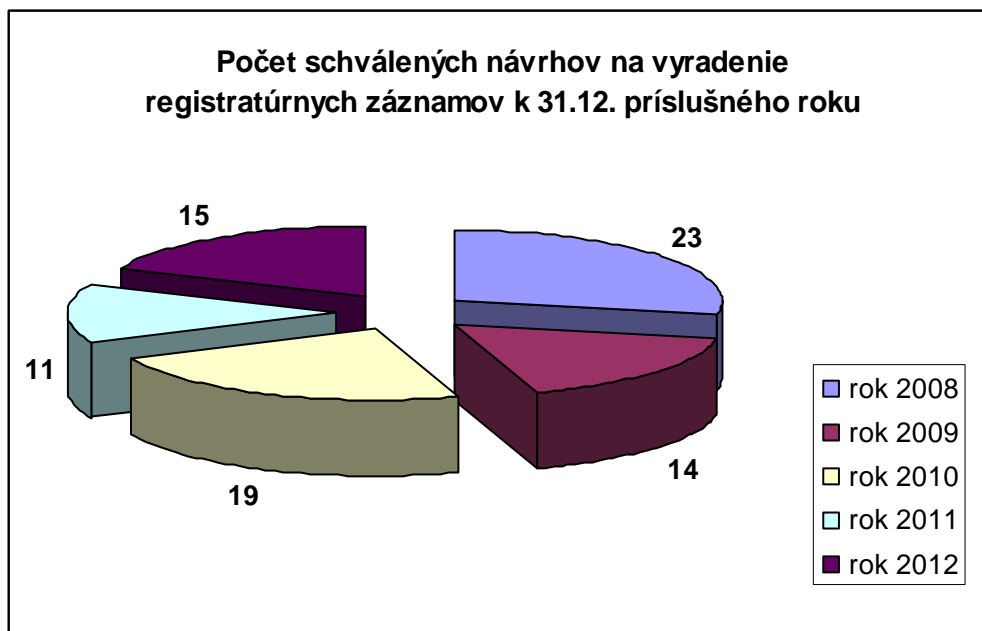

B. Evidencia archívneho dedičstva SR

K 31. decembru 2012 v pobočke Štátneho archívu v Banskej Štiavnici bolo deponovaných 172 archívnych fondov a zbierok o množstve 1 289,61 bežných metrov. O fondoch a zbierkach, ktoré sú súčasťou archívneho dedičstva SR, pobočka vedie evidenčné listy archívneho dedičstva SR v špecifickom počítačovom programe. V priebehu roku 2012 v súvislosti so spracovaním fondov, novými prírastkami sa evidenčné listy archívneho dedičstva SR priebežne dopĺňali, resp. u nových fondov a zbierkach zakladali nové.

C. Predarchívna starostlivosť a odborná správa registratúr

Na úseku odborných činností dotýkajúcich sa predarchívnej starostlivosti a odbornej správy registratúr pôvodcov, pobočka Štátneho archívu realizovala 6 kontrol, 2 prieskumy zamerané na zistenie stavu a spôsobu používania registratúrnych poriadkov a plánov a taktiež uloženie registratúrnych záznamov ich pôvodcom zo sféry štátnej a verejnej správy, ale aj súkromného sektora. Bolo posúdených 15 návrhov na vyradenie registratúrnych záznamov, schvaľovacím procesom prešli 3 vypracované registratúrne poriadky a plány. Pracovníci pobočky Štátneho archívu poskytli 10 konzultácií pracovníkom orgánov a inštitúcií k problematikám registratúrnych poriadkov a plánov, k príprave spracovania návrhov na vyradenie registratúrnych záznamov.

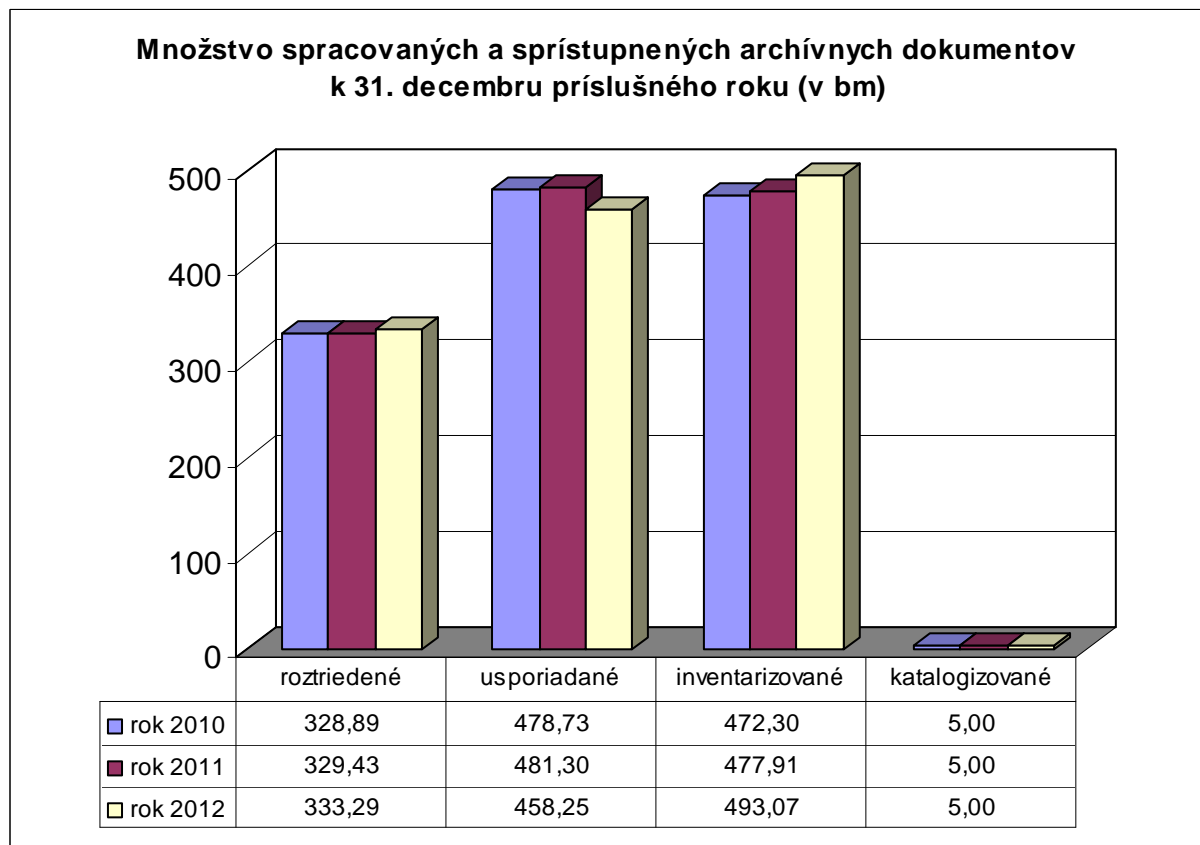

D. Spracúvanie a sprístupňovanie archívnych dokumentov

V roku 2012 pobočka Štátneho archívu prevzala k trvalej úschove 3,86 bm archívnych dokumentov. Prebrali sa archívne dokumenty časti registratúr z činnosti úradov štátnej a verejnej správy ako napr. Daňový úrad v Banskej Štiavnici, obecné úrady v Beluži a Prenčove, ďalej časti registratúr základných a stredných škôl z regiónu ako napr. Gymnázium A. Kmeťa v Banskej Štiavnici, Základná škola Maximiliána Hella v Štiavnických Baniach.

Spracúvanie a sprístupňovanie archívnych fondov a zbierok predstavovalo podstatnú časť odborných činností pobočky Štátneho archívu. Do záverečnej podoby, inventára z fondu boli dokončené tri archívne pomôcky. Z nich najrozsiahlejšiu predstavoval inventár fondu Štátny majetok, š.p. v Banskej Štiavnici z období rokov (1958) 1962 – 1998. Sprístupňovacie práce pokračovali na písomnostiach kmeňového fondu pobočky Štátneho archívu, Magistrátu mesta Banská Štiavnica. A to spracúvaním listín, listov, účtov do r. 1526 začlenených do vecných skupín

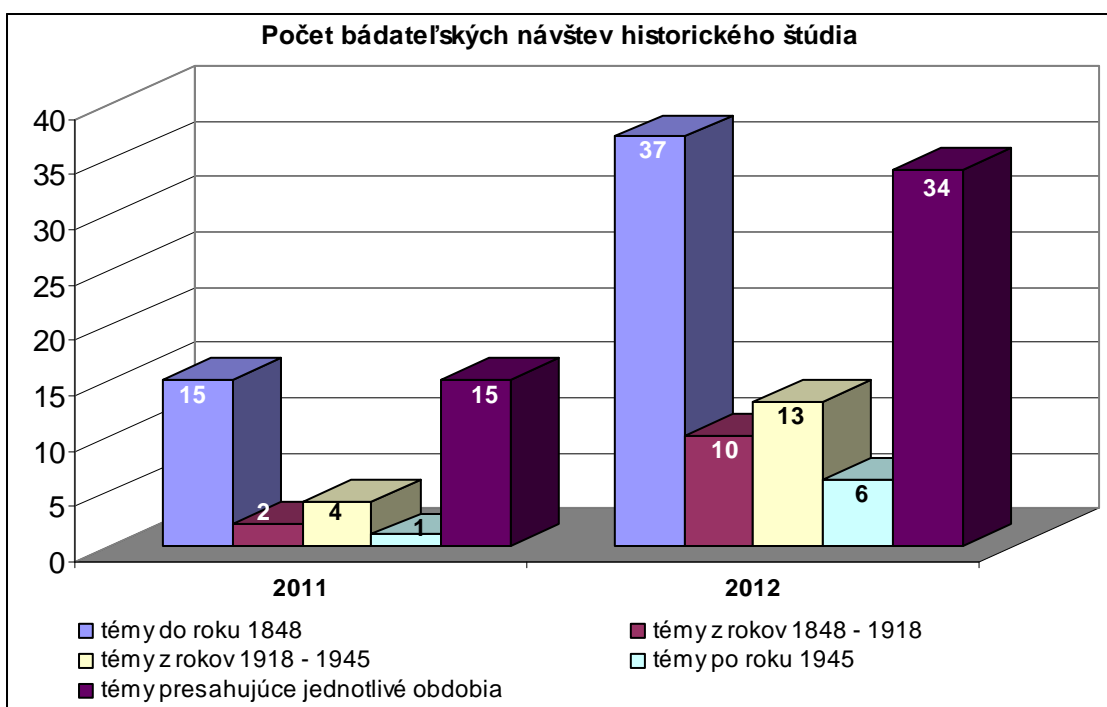
tohto fondu. Záverečným výstupom prác sa stane v poradí už XII. zväzok spracovaných písomností tohto fondu z obdobia stredoveku a ranného novoveku.

E. Prístup k archívnym dokumentom

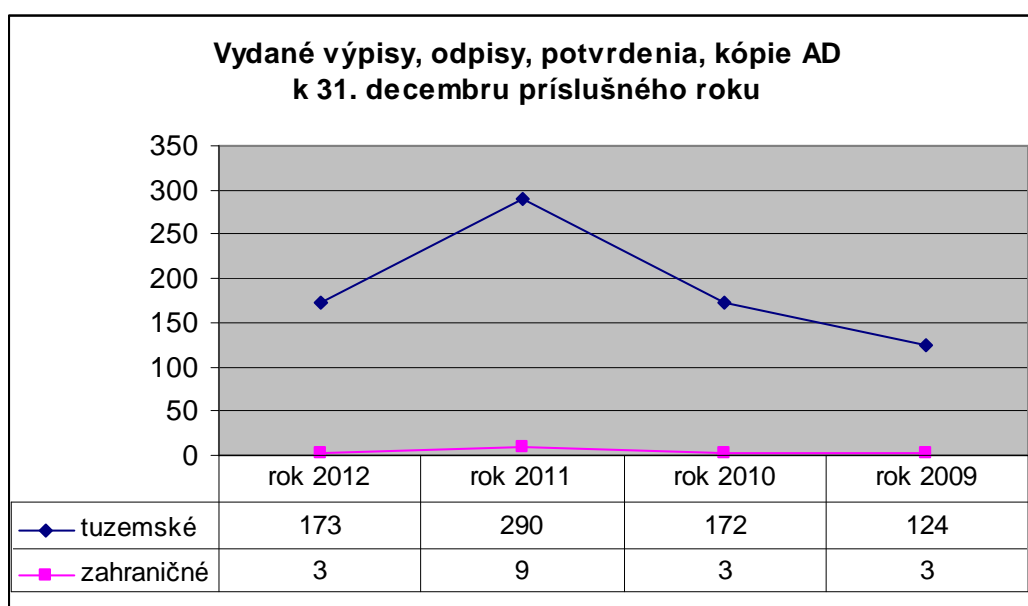
V pobočke Štátneho archívu v roku 2012 študovalo 58 bádateľov, z nich boli dvaja zo zahraničia (Nemecko, Ukrajina). Bádatelia študovali archívne dokumenty k témam regionálnych dejín, stavebného vývoja Banskej Štiavnice, pôsobnosti ťažiarских rodín v meste ako napr. Reutterovcov. Ďalej k témam dejín cirkví, remesiel, školstva a hospodárstva.

Počet bádateľov v roku 2012			Počet bádateľských návštev v roku 2012			Účel štúdia	
celkom	tuzemskí	zahraniční	celkom	tuzemské	zahraničné	hist.	iný
58	56	2	123	112	11	100	23

Za rok 2012 pobočka Štátneho archívu spracovala podľa požiadaviek žiadateľov (fyzické a právnické osoby) 176 správnych informácií vo forme osvedčených kópií a potvrdení. Z nich väčšinu tvorili písomnosti dotýkajúce sa majetkoprávnych vzťahov (obnovené dedičské konania), doklady o školskej dochádzke pre potreby Sociálnej poisťovne (dôchodkové zabezpečenie). Zaznamenal sa nárast požiadaviek bádateľov k predkladaniu archívnych dokumentov k problematike genealógie rodín. Pobočka Štátneho archívu v roku 2012 vypracovala 2 rešerše z archívnych dokumentov, dotýkajúce sa genealógie a stavebného vývoja kostola sv. Alžbety v Banskej Štiavnici. Podľa požiadaviek realizovala niekoľko voľných prekladov z archívnych dokumentov, písaných v latinskom jazyku, ku genealógií viacerých rodín.

Písomné žiadosti v správnej agende v roku 2012			Vydané výpisy, odpisy, potvrdenia, kópie AD v roku 2012		
počet	tuzemské	zahraničné	počet	tuzemské	zahraničné
155	151	4	176	173	3

F. Príručná odborná knižnica

Príručná odborná knižnica pobočky Štátneho archívu tvorí súčasť jej informačnej bázy, ktorá sa v súčasnosti priebežne dopĺňa a spracúva v počítačovom programe BACH SYSTEMS – Knižnica. Pobočka Štátneho archívu v roku 2012 zaznamenala prírastok 23 zväzkov kníh, získaných darovaním, alebo formou povinných výtlačkov. V počítačovom programe v roku 2012 bolo spracovaných 318 zväzkov kníh. Knižničný fond využívali najmä bádatelia, záujemcovia o históriu. Z príručnej odbornej knižnice sa knihy zapožičiavali výlučne prezenčne s viazanosťou ich štúdia na priestory bádateľne pobočky Štátneho archívu.

G. Výskumná, publikačná a kultúrno-osvetová činnosť

V roku 2012 pobočka Štátneho archívu participovala na ústavnej výskumnej úlohe „Digitalizácia kultúrneho dedičstva – Slovenský národný digitálny archív“. Uskutočnil sa výskum archívnych prameňov k problematike vzťahov Turzovcov k Banskej Štiavnici (výstup: odborná štúdia uverejnená 12/2012 v ročenke Montánna história 4), k dejinám mesta Banská Štiavnica v druhej polovici 18. storočia (výstup: odborná štúdia v publikácii k 250. výročiu založenia Baníckej akadémie, na prezentácii publikácie začiatkom septembra osobne prítomný prezident SR, ministri vlády SR (hospodárstva a životného prostredia). Z ďalšej publikačnej činnosti je možné uviesť článok do odborného časopisu Slovenská archivistika, príspevky do regionálnej tlače. Bol spracovaný odborný posudok k projektu VEGA 1/0858/13 – Edícia jazykovedno-historická analýza najstaršej mestskej knihy Smolníka. V kultúrno-osvetovej činnosti bolo pripravených 5 historických prednášok k dejinám mesta, obce Štiavnické Bane a jedna prednáška o archíve. Prednášky boli prednesené napr. na odbornom seminári konanom pri príležitosti 5. stretnutia banských miest a obcí Slovenska v júni 2012 v B. Štiavnici, ďalej pri príležitosti zahraničných návštev (Univerzita Jána Komorowského Kielce, Poľsko; zástupcov partnerskej obce Oberndorf, Rakúsko, Pedagogická fakulta Karlovej univerzity, Praha, Česko). V spolupráci so Štátnym ústredným banským archívom pobočka Štátneho archívu participovala na príprave a realizácii výstavy archívnych dokumentov v septembri 2012 usporiadanej pri príležitosti 9. regionálnej konferencie Organizácie miest svetového dedičstva pre členské mestá zo strednej a východnej Európy. V rámci vzdelávacích aktivít zamestnancov štátnych archívov SR v spolupráci s nadriadeným orgánom, MV SR, pobočka Štátneho archívu pripravila a odborne viedla seminár „Rozbor a preklad nemecky písaných archívnych dokumentov z obdobia stredoveku“, ktorého sa zúčastnilo 37 pracovníkov archívov.

H. Organizačná, riadiaca a hospodársko-administratívna práca

Organizačná a riadiaca práca prispela k tomu, že pobočka Štátneho archívu v Banskej Štiavnici stanovené úlohy plánu práce na rok 2012 splnila v požadovanej kvalite a termínoch. Úlohy splnila nielen v oblasti odborných činností, ale aj v hospodársko-prevádzkovej. Zvlášť tu v podmienkach prijatých opatrení k šetreniu finančných prostriedkov sa podarilo zvládnuť neľahkú úlohu zabezpečenia prevádzky pobočky Štátneho archívu, vrátane štandardných služieb verejnosti, poskytovaných bezplatne v prípade bádania bádateľmi (kúrenie, osvetlenie). V roku 2012 sa potvrdil dlhodobější pokles náročnosti vedenia administratívnej agendy, v ktorej začala prevažovať elektronická forma, znižujúca nákladové položky (poštovné).

PhDr. Mikuláš Čelko
riaditeľ pobočky
Štátneho archívu v Banskej Štiavnici